

33. Teurastamolaitos¹⁾

Teurastamolaitoksen lautakunta

Lautakunnan kokoonpano ja kokoukset. Kaupunginvaltuuston valitsemana puheenjohtajana oli v. 1961 isänn. Juho Mehto sekä jäsenenä maat. ja metsät. kand. Göran Engström, prof. Erkki Halme, varat. Erkki Hara, toim.joht. Yrjö Korpiola, tarkast. Severi Koskinen, teurast. Yrjö Pajula, joht. Kaarle Sorkio sekä varat. Onni Turtiainen. Kaupunginhallituksen edustajana oli varat. Kaj Östenson. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi prof. Halme sekä sihteerinä varat. Holger Quick.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 13 kertaa; sen käsittelemien asioiden pykäläluku oli 231. Lähetettyjä kirjeitä oli 38.

Lautakunnan tärkeimmistä lopullisista päätöksistä mainittakoon: teurastamolaitoksen hankintojen raha-arvon ylärajan määrääminen (27. 1. 6 §); Agroksen alueen luovuttaminen takaisin kiinteistölautakunnan hallintoon 1.1. lukien (17. 2. 62 §); vihannestukkukeskuksen ja itäisen radan välisen alueen kestopäällystystyön antaminen Rakennus Oy. Cultorille (17. 3. 89 §); vihannestukkukeskuksen paikoitus-tilojen kuukausivuokrien sekä myyntipaikkojen ym. vuokrien vahvistaminen (19. 5. 126 §, 16. 11. 211 §); teurastamolaitoksen v:n 1960 toimintakertomuksen hyväksyminen (25. 8. 157 §); teurastamolaitoksen uudelleenjärjestelyehdotuksen hyväksyminen (29. 9. 179 §); laitoksen avoinna olevien eräiden vakinaisten virkojen lakkauttaminen tarpeettomina (20. 10. 194 §); korvauksen suorittaminen liikennöitsijä Lauri Partaselle rikkoutuneista autorenkaista (16. 11. 208 §) sekä laitoksen tuotantokomitean asettaminen v:ksi 1962—1963 (16. 11. 210 §).

Esitykset. Lautakunnan kaupunginhallitukselle tekemistä esityksistä mainittakoon mm. seuraavat, jotka koskivat: asiantuntija-avun palkkaamista kalatukkukeskuksen suunnittelukomiteaan (27. 1. 21 §); Agroksen alueen hallintoa (17. 2. 62 §); laitoksen toiminnalle tuottamattomien maa-alueiden uudelleen arviointia (17. 2. 63 §); edustajan valitsemista Suomen Kunnallisten Teurastamoiden Yhdistyksen vuosikokoukseen Tampereelle (21. 4. 102 §) sekä Pakastamo Oy:n vuokraehtojen määräämistä (8. 9. 171 §).

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin mm. seuraavat lausunnot, jotka koskivat: teurastamolaitoksen bensiini- ja öljyvaraston pääpiirustusten hyväksymistä (17. 2. 60 §); Jalokala Oy:n korvausvaatimusta (21. 4. 107 §) sekä Pakastamo Oy:n anomusta tonttien n:o 2 ja 3 yhdistämisestä Sähkötien varrella sekä vuokraamisesta yhtiölle (17. 3. 84 §, 8. 9. 168, 171 §).

¹⁾ Kertomukseen liittyvät tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja teurastamolaitoksen toimintakertomuksen eripainoksessa.

Teurastamolaitos

Henkilökunnan lukumäärä kertomusvuoden lopussa oli 89. Näistä oli vakinaisia viranhaltijoita 50, tilapäisiä 4, sopimuspalkalla 2 sekä tuntipalkalla olevaa henkilökuntaa 33.

Eläkkeelle siirtyi 1. 6. lukien vartija Hugo Lindh. Laitoksen palveluksesta erosi vaakaaja Tauno Rajokangas 19.10. lukien.

Teurastamolaitoksen apulaisjohtajan virkaan nimitettiin 1.4. lukien tarkastuseläinlääkäri Torsten Troberg.

Helsinki-mitali myönnettiin esimies Frank Nyströmille ja Kaupunkiliiton 20-vuotisansiomerkki teurast. Yrjö Pajulalle.

Yleinen teurastamo

Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin vuoden kuluessa seuraavat määrät eri eläimiä. Vertailun vuoksi julkaistaan myös v:n 1957—1960 luvut:

	1957	1958	1959	1960	1961
Sonneja	5 927	7 605	6 573	5 193	4 594
Lehmiä	17 732	12 760	9 671	11 316	7 976
Hiehoja ja isoja vasikoita	18 913	15 523	12 794	14 043	9 778
Pikkuvaskoita	5 471	4 094	4 486	5 385	3 996
Lampaista ja vuohia	4 749	3 507	2 700	2 667	2 064
Sikoja yli 50 kg	36 825	33 577	25 439	21 015	19 726
Sikoja alle 50 kg	1 919	2 402	1 940	1 252	1 071
Hevosia ja hirviä	1 325	705	376	566	476
Yhteensä	92 861	80 173	63 979	61 437	49 681

Edellä luetellut kertomusvuoden ruhot vastasivat keskipainojen mukaan lasketuna 4 389 736 kg lihaa, josta 53.6 % nautakarjan, 0.7 % lampaan, 42.5 % sian ja porsaan sekä 3.2 % hevosen lihaa.

Teurastusten jakautuminen eri kuukausille käy ilmi eripainoksen taulukosta n:o I.

Teurastusosastoilla hylättiin kertomusvuoden aikana lihaa 19 976 kg ja elimiä 46 570 kg, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 66 546 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet oli tuotu kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse, kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse	Rautateitse	Yhteensä
Naudat	18 997	7 347	26 344
Lampaat ja vuohet	1 407	657	2 064
Siat.....	20 243	554	20 797
Hevoset	390	86	476
Yhteensä	41 037	8 644	49 681

Vuotien tarkastus. Teurastamossa teurastettujen eläinten vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

	Tarkastettu kpl	Leimattu, kpl			Nylkyvikoja			Luonnonvikoja	
		I lk	II lk	III lk	kpl	%	kpl	kpl	%
Tammikuu	1 692	1 433	259	—	17	1.00	31	211	12.47
Helmikuu	1 448	1 217	230	1	12	0.82	28	191	13.19
Maaliskuu	1 967	1 727	238	2	18	0.91	47	175	8.90
Huhtikuu	1 620	1 493	125	2	7	0.43	22	98	6.05
Toukokuu	2 986	2 756	226	4	20	0.66	28	182	6.09
Kesäkuu	2 303	2 105	195	3	31	1.34	14	153	6.64
Heinäkuu	2 741	2 486	253	2	33	1.20	8	214	7.81
Elokuu	2 931	2 763	167	1	14	0.47	28	126	4.30
Syyskuu	2 617	2 374	243	—	19	0.72	30	194	7.41
Lokakuu	3 362	2 958	403	1	28	0.83	30	346	10.29
Marraskuu	2 786	2 280	506	—	21	0.75	29	456	16.37
Joulukuu	2 283	1 803	480	—	28	1.22	31	421	18.44
Yhteensä	28 736	25 395	3 325	16	248	0.86	1)326	2 767	9.63

Lisäksi tarkastettiin seuraava määrä maalaisvuotia:

	Tarkastettu kpl	I lk	Leimattu, kpl	
			II lk	III lk
Tammikuu	176	148	25	3
Helmikuu	117	96	17	4
Maaliskuu	145	117	23	5
Huhtikuu	185	165	14	6
Toukokuu	144	118	16	10
Kesäkuu	120	96	17	7
Heinäkuu	64	51	12	1
Elokuu	94	76	12	6
Syyskuu	89	70	9	10
Lokakuu	103	82	11	10
Marraskuu	112	91	9	12
Joulukuu	129	103	22	4
Yhteensä	1 478	1 213	187	78

Lihantarkastamo

Lihantarkastamossa tarkastettiin vuoden aikana 1 947 122 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat seuraaviin ruholajeihin. Vertailun vuoksi julkaistaan myöskin v:n 1960 vastaavat luvut:

¹⁾ Teurastustavasta johtuen on 326 uskonnollisten menojen mukaan teurastetun eläimen vuotaa merkitty II luokkaan.

33. Teurastamolaitos

	1960 Ruhoja, kpl	1961 Ruhoja, kpl
Sonneja	234	207
Lehmiä	7 643	6 837
Hiehoja ja isoja vasikoita	13 658	8 567
Pikkuvaskoita	13 340	9 858
Lampaita ja vuohia	5 333	4 444
Sikoja ja porsaita	4 027	2 888
Hevosia	333	263
	Yhteensä	33 064
	44 568	33 064

Tarkastuksen jakautuminen eri kuukausille käy ilmi eripainoksen taulukosta n:o II. Lihantarkastamossa hylättiin lihaa 59 084 kg ja elimiä 23 287 kg, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 82 371 kg.

Laboratorio

Laboratoriossa suoritettiin vuoden kuluessa 623 (367 v. 1960) bakteriologista tutkimusta, 1 250 (1 302) keittokoetta ja pH-mittausta. Bakterioskooppisia ja histologisia tutkimuksia tehtiin yhteensä 254 (268) ja sekalaisia tutkimuksia 44 (35).

Trikiinitutkimus suoritettiin 23 685 (26 294) sianruhosta.

Bakteriologisesti tutkittiin 0.8 % tarkastetuista ruhoista, joista 167 oli teurastusosastoista ja 456 lihantarkastamosta. Bakteriologisesti tutkituista ruhoista hylättiin 330 eli 53.0 %. Hylkäämisperusteet olivat: bakteeripitoisuus 143, vieras haju 55, korkea pH-arvo 27, bakteeripitoisuus ja vieras haju 23, bakteripitoisuus ja korkea pH-arvo 4, vieras haju ja korkea pH-arvo 21, vieras haju ja patologis-anatomiset syyt 4, korkea pH-arvo ja patologis-anatomiset syyt 2, patologis-anatomiset syyt 45, ilmapöhö 1, keltatauti 2, lihasrappeutuma 1 sekä vetinen liha 2.

Keittokoe ja pH-mittaus suoritettiin 420:stä teurastusosastoissa ja 830:sta lihantarkastamossa tarkastetusta eli yhteensä 1 250 ruhosta. Tämä oli 1.5 % kaikista tarkastetuista ruhoista. Vain vieraan hajun ja pH-arvon toteamiseksi tutkituista ruhoista hylättiin keittokokeen ja pH-mittauksen perusteella 152 kpl eli 24.2 %.

Ilman laboratoriotutkimuksia hylättiin 429 kpl eli 0.5 % tarkastetuista ruhoista. Lihasrappeutumaa todettiin 148 naudassa, yhdessä lampaassa ja porsaassa.

Salmonella typhimurium todettiin viidessä vasikassa ja yhdessä pikkuvaskassa. Pernaruttotutkimuksia suoritettiin 12, kaikki kielteisiksi tuloksiksi.

Tuberkuloosi todettiin neljässä lehmässä, yhdessä vasikassa ja 204 siassa, yhteensä 209 eläimessä. Tämä määrä oli 87.8 % suoritetuista tuberkuloositutkimuksista, joita oli yhteensä 238.

Histologisia tutkimuksia suoritettiin neljä.

Trikiinitutkimukseen otettiin näytepalanen 22 475:stä kotimaiseen käyttöön jäävästä sianruhosta. Jokaisesta palasta tehtiin seitsemän trikiiniskooppista tutkimusta. 1 210:stä vientiin aiotusta sianruhosta otettiin kaksi näytepalasta kustakin ja tehtiin niistä 14 trikiiniskooppista tutkimusta.

Vuoden aikana suoritettiin laboratoriossa, lihantarkastamossa ja teurastusosastoissa 8 eläinlääkäriä hygieenikkokurssiin sekä 8 eläinlääkäriä laillistamiskurssiin kuuluvan harjoittelun. Lihantarkastamossa ja teurastusosastoissa harjoitteli 23 eläinlääketie-

teen kandidaattia ja laboratoriossa 11 laboratoriapulaiskurssilaista. Kaikille harjoittelijoille luennoitiin. Laboratoriossa harjoitteli lisäksi 17 triikiinitutkijakurssilaista. Kuudelle lääketieteen kandidaattiryhmälle ja yhdelle maatalousylioppilasryhmälle annettiin täydennysopetusta elintarvikehygieniassa. Tutustumiskäynnin suoritti mm. Hotelli- ja ravintolakoulun oppilasryhmä.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niistä aiheutuneet toimenpiteet ilmevät eripainoksen taulukosta n:o V.

Sairasteurastamossa obdusoitiin kuusi eläintä, näistä yksi lehmä, kaksi vasikkaa, kaksi pikkuvasikkaa ja yksi sika. Näiden kuolema ei ollut tarttuvien tautien aiheuttama.

Tukkumyynnihallin, jäähdyttämöjen, syväjäädättämön sekä eri laitteiden käyttö. Tukkumyynnihallia ja jäähdyttämöjä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Tukkumyynnihallissa myytiin:													
Nautoja ..... kpl	3 931	3 406	4 148	3 812	4 084	3 482	3 159	3 211	3 602	4 055	4 607	3 903	45 400
Isoja vasikoita »	2 039	1 922	2 694	2 442	3 509	4 078	3 373	4 757	3 551	4 726	4 920	4 467	44 478
Pikkuvasikoita »	1 146	1 191	2 338	2 050	1 686	1 223	738	743	720	912	983	845	14 575
Lampaita ..... »	549	950	887	751	819	469	1 451	2 184	2 072	2 816	1 691	1 388	16 027
Sikoja ..... »	3 158	3 134	4 044	3 388	3 325	3 170	3 229	3 250	3 641	4 088	5 253	5 147	44 827
Hevosia ..... »	89	96	167	123	123	125	74	147	106	200	171	68	1 489
Yhteensä, kpl	10 912	10 699	14 278	12 566	13 546	12 547	12 024	14 292	14 692	17 797	17 625	15 818	166 796
Muuta tavaraa, kg	37 334	30 816	50 703	49 019	54 121	46 704	29 348	58 021	42 741	50 173	66 401	51 121	566 502

Kiloiksi muunnettuina muuttuvat edellä olevat numerot seuraaviksi:

	kg	kg	kg		
Tammikuu ...	978 792	Toukokuu.....	1 120 940	Syyskuu	1 149 757
Helmikuu	928 953	Kesäkuu	1 043 412	Lokakuu	1 342 281
Maaliskuu.....	1 142 739	Heinäkuu	962 792	Marraskuu ...	1 453 693
Huhtikuu	1 009 734	Elokuu	1 066 798	Joulukuu ...	1 212 995
				Koko vuosi...	13 412 886

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Jäähdyttämön riippuvien ruhojen osastoilla säilytettiin ¹⁾ :													
Nautoja ..... kpl	6 116	5 082	5 341	6 331	5 524	5 297	4 684	6 268	7 474	7 862	10 368	7 164	77 511
Isoja vasikoita »	1 817	1 364	1 846	2 135	3 293	2 750	2 526	5 652	4 903	5 105	4 056	4 031	39 478
Pikkuvasikoita »	762	743	1 859	2 093	1 939	1 583	723	589	523	706	610	692	12 822
Lampaita ..... »	236	304	245	339	376	147	538	997	570	1 498	540	829	6 619
Sikoja ..... »	5 884	5 501	4 958	4 519	3 237	4 574	5 018	4 484	3 262	4 096	6 354	6 740	58 627
Hevosia ..... »	70	67	118	56	71	64	51	201	63	245	210	158	1 374
Yhteensä, kpl	14 885	13 061	14 367	15 473	14 440	14 415	13 540	18 191	16 795	19 512	22 138	19 614	196 431
Muuta tavaraa, kg	26 640	27 462	26 462	17 570	28 440	33 710	17 945	22 185	28 350	30 290	36 480	32 180	327 714

¹⁾ Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua ruho- ja kilomäärää.

33. Teurastamolaitos

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureita ym. laitteita käytettiin seuraavia muualla tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Nautoja ... kpl	2 510	2 180	2 394	2 525	1 942	1 910	1 670	1 484	2 172	1 843	2 266	2 015	24 911
Isojavasi-koita ..... »	1 122	1 121	1 354	1 555	1 917	2 687	2 089	2 566	2 904	3 475	2 896	2 792	26 478
Pikkuvasi-koita ..... »	188	268	849	540	352	334	129	126	145	182	206	123	3 442
Lampaita... »	294	404	413	411	588	386	651	941	1 050	1 997	1 260	1 009	9 404
Sikoja ..... »	1 863	2 054	1 970	1 825	1 580	1 673	1 299	1 246	1 798	1 996	2 074	2 226	21 604
Hevosia .... »	38	34	80	62	69	79	27	76	65	123	98	39	790
Yhteensä, kpl	6 015	6 061	7 060	6 918	6 448	7 069	5 865	6 439	8 134	9 616	8 800	8 204	86 629
Muuta tavaraa, ... kg	7 816	9 880	13 612	21 016	14 771	19 337	4 961	25 961	11 887	10 147	19 925	10 550	169 863

Edellä mainittu lihamäärä oli kiloiksi muutettuna eri kuukausina seuraava:

	kg		kg		kg
Tammikuu	545 459	Toukokuu	505 339	Syyskuu	627 729
Helmikuu	533 862	Kesäkuu	571 253	Lokakuu	668 314
Maaliskuu	554 940	Heinäkuu	431 925	Marraskuu	690 918
Huhtikuu	575 703	Elokuu	479 361	Joulukuu	600 492
				Koko vuosi ...	6 785 295

Lihan hinnoittelu. Hinnoitellun lihan tukkuhintojen korkein ja alin hinta kuukausittain eri lajeittain ja hintaryhmissä ilmenee eripainoksen taulukosta n:o III.

Teurastamon kautta yleiseen kulutukseen toimitetut lihamäärät kuukausittain ilmenevät eripainoksen taulukosta n:o IV.

Syväjäädyttämö

Syväjäädyttämön pakkastilat olivat kaikki vuokrattuina läpi vuoden, samaten kellarit, ullakot ja osittain myös aulat. Syväjäädyttämön pakkasvarastoissa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat tavaramäärät kuukausittain:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Kalaa ..... kg	21 273	55 521	79 194	85 540	346 106	197 613	95 251	72 574	45 221	87 696	104 563	34 439	1 224 991
Lihaa .... »	155 529	99 768	147 780	90 237	149 855	89 398	206 413	203 747	170 301	208 382	160 055	157 603	1 839 068
Vihannek-sia ja mar-joja ..... »	10 725	15 764	10 165	10 774	11 065	14 772	39 899	106 466	106 355	36 634	54 603	13 214	430 436
Voita ..... »	—	347	755	—	—	1 620	2 160	—	—	—	—	—	4 882
Muuta ta-varaa, ku-ten jääte-telöä, mu-nia ym. »	7 510	9 775	63 965	1 849	3 924	6 543	7 638	5 880	38 163	39 144	26 070	1 166	211 627
Yhteensä, kg	195 037	181 175	301 859	188 400	510 950	309 946	351 361	388 667	360 040	371 856	345 291	206 422	3 711 004

Taulukon lukuihin ei sisälly syväjäädättämön aulatiloissa, kellareissa ja ulla-koilla säilytetty tavara.

Vihannestukkukeskus

Vihannestukkukeskuksen neuvottelukuntaan kuuluivat kertomusvuonna teurastamolaitoksen lautakunnan valitsemina teurastamolaitoksen toim.joht. Björn-Ole Engdahl puheenjohtajana sekä jäsenenä puutarhurit Väinö Liemola ja Arne Söderström myyntiasiakkaiden edustajina sekä os.pääll. Armas Aalto ja kaup. Åke Rosbäck ostoasiakkaiden edustajina.

Agroksen alueesta luovuttiin 30.6., lukuun ottamatta 0.6 ha:n suuruista aluetta, joka tasoitettiin ja liitettiin vihannestukkukeskukseen. Sen pinta-alaksi tuli siten 2.5 ha.

Torilla oli yhteensä 400 numeroitua myyntipaikkaa. Syksyllä kunnostettiin puunavetta kukkien tukkumyyntipaikaksi kylmänä vuodenaikana tapahtuvaa myyntiä varten. Kukkatukkuhallissa oli 66 numeroitua myyntipaikkaa.

Kalatukkukeskus

Kaupunginhallitus oli 8.9.1960 (2 341 §) asettanut kalatukkukeskuksen suunnittelua varten komitean, jonka puheenjohtajana oli teollisuus- ja rakennustointa johtava apul.kaup.joht. Hjalmar Krogius sekä jäsenenä teurastamolaitoksen toim.joht. Engdahl, johtajat A. Vainio, V. Putus ja Mikko Luukka sekä kalastaja Paul Forsberg. Komitean sihteerinä toimi apul.kaup.siht. Tauno Lehtinen.

Komitea sai työnsä päätökseen ja antoi lausuntonsa 30.6.1961 kaupunginhallitukselle.

Kalatukkukeskus. Vuoden aikana tuotiin Helsinkiin kalaa kaikkiaan 9 801 765 kg, josta suolattua kalaa oli 2 346 208 kg ja tuoretta silakkaa 3 812 997 kg. Yksityiskohtaiset tiedot koko kalan tuonnista lähetyspaikkakunnittain ilmenevät eripainoksen taulukosta n:o VI.

Elävää kalaa tuotiin Helsinkiin moottoriveneillä 136 981 kg; tuoretta ja jäädytettyä kalaa tuotiin laivoilla 448 200 kg, autoilla 5 728 271 kg ja rautateitse 38 413 kg, yhteensä 6 214 884 kg; suolattua kalaa tuotiin laivoilla 2 030 750 kg, autoilla 292 775 kg ja rautateitse 22 683 kg, yhteensä 2 346 208 kg; savustettua kalaa tuotiin autoilla 180 560 kg ja muuta kalaa moottoriveneillä 923 132 kg.

Kalasadaman jäähdyttämössä säilytettiin kertomusvuoden aikana kalaa ym. (luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua kilomäärää):

Kuukausi	Kalaa kg	Muuta tavaraa kg	Yhteensä kg
Tammikuu	197 223	24 490	221 713
Helmikuu	146 135	19 930	166 065
Maaliskuu	133 460	17 130	150 590
Huhtikuu	178 555	13 230	191 785
Toukokuu	214 060	13 080	227 140
Kesäkuu	200 565	12 540	213 105
Heinäkuu	147 670	13 585	161 255
Elokuu	240 170	51 590	291 760
Syyskuu	240 150	51 500	291 650
Lokakuu	277 030	41 320	318 350
Marraskuu	270 936	39 410	310 346
Joulukuu.....	240 640	51 270	291 910
Yhteensä	2 486 594	349 075	2 835 669

Hallinto ja sivutoiminta

Käyttöosasto.

Kertomusvuoden aikana siirryttiin jäätehtaassa uuden ammoniakkijärjestelmän käyttöön ja vanhojen jäähdytyskoneiden toiminta lopetettiin toukokuussa. Teurastamon jäähdytyshuoneiden ja jäätehtaan jäähdyttämistä varten syväjäädyyttämön konehallissa sijaitsevat neljä ammoniakki-kompressoria kävivät vuoden aikana yhteensä 9 574 t ja oli niiden sähkövirran kulutus 305 800 kWh.

H ö y r y ä ostettiin kertomusvuoden aikana sähkölaitokselta yhteensä 10 571.3 tn 10 922 970 mk:n hintaan, joten keskihinta oli 1 033: 27 mk/tn. Eri osastot kuluttivat höyryä seuraavasti: teurastamo 8 743.2 tn, syväjäädyyttämö 1 362.1 tn ja maidontarkastamo 466.0 tn.

V e d e n k u l u t u s oli kaikkiaan 169 091 m³ ja jakautui seuraavasti: lämmin vesi 23 172 m³, hallintorakennus 3 729 m³, jäätehdas 5 238 m³, teurastamo 77 457 m³, syväjäädyyttämö 50 827 m³ sekä maidontarkastamo 8 668 m³.

S ä h k ö v i r t a ostettiin kaupungin sähkölaitokselta 5 000 voltin suurjännitteisenä. Teurastamon omalla muuntoasemalla alennettiin jännite 500, 380/220 ja 220/127 volttiin. 500 voltin jännitettä käytettiin toukokuuhun asti vanhoissa jäähdytyskoneissa ja 220/127 voltin jännitettä teurastamon muissa moottoreissa ja valaistuksessa. Syväjäädyyttämön käyttöjännite oli 380/220 volttia. Sähkövirtaa ostettiin vuoden aikana 2 063 000 kWh 13 383 390 mk:n hinnasta, joten kWh:n keskihinnaksi tuli 6: 49 mk. Sähkövirran kulutus jakautui seuraavasti: teurastamon voimavirta 730 500 kWh ja valaistusvirta 134 644 kWh, yhteensä 865 144 kWh, syväjäädyyttämön voimavirta 1 105 616 kWh sekä valaistusvirta 92 240 kWh, yhteensä 1 197 856 kWh.

Syväjäädyyttämön 22 pakkasvaraston jäähdyttämistä varten oli konehallissa 7 ammoniakki-kompressoria ja niiden käyntiajat olivat vuoden aikana yhteensä 28 972 t. Neljää jäädystunnellia varten oli konehallissa 4 ammoniakki-kompressoria, joiden käyntiajat olivat yhteensä 4 221 t. Sähkövirtaa kuluttivat syväjäädyyttämön jäähdytyskoneet yhteensä 920 200 kWh.

Menot ja tulot

Teurastamo laitoksineen	Menot		Tulot		Tulos		
	Määräraha	Tilien mukaan mk	Määräraha	Tilien mukaan mk	Menot	Tulot	Yhteensä
I Hallinto — Yhteiset tulot	36 426 495	37 469 696	1 800 000	6 643 069	—1 043 201	+ 4 843 069	+ 3 799 868
II Teurastamo	120 536 753	122 162 663	113 790 000	104 903 406	—1 625 910	—8 886 594	—105 125 04
III Kalasatama	5 065 102	4 088 670	2 812 000	3 320 958	+ 976 432	+ 508 958	+ 1 485 390
VI Vihannes- tukkukeskus	11 810 437	7 728 353	13 753 000	14 548 951	+ 4 082 084	+ 795 951	+ 4 878 035
V Syväjäädyt- tämö	64 895 906	66 446 228	69 410 000	73 206 934	—1 550 322	+ 3 796 934	+ 2 246 612
Rahoitusvajaus	—	—	37 169 693	35 272 292	—	—	—
Yhteensä	238 734 693	237 895 610	238 734 693	237 895 610	+ 839 083	+ 1 058 318	+ 1 897 401

Tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Teurastamo laitoksineen oli varattu määrärahoja yhteensä 22.1 mmk, menot tilien mukaan olivat 8 144 880 mk, v:een 1962 siirtyi sidottuna 14 068 562 mk ja ylitysoikeutta saatiin 113 442 mk.

Rahoitustase joulukuun 31 päivänä 1961

<i>Vastaavaa:</i>	mk	mk	<i>Vastattavaa:</i>	mk
Kassavarat			Velkojat	
Käteisvarat	30 478		Sekalaiset	2 078 933
Shekkitilit	30 975		Menojäämät	
Postisiirtotilit	41 564	103 017	Sekalaiset	3 776 037
Ennakkovarot			Ennakkotulot	
Alitilittäjät		5 000	Varsinaisten tulojen en-	
Velalliset			nakot	264 623
Sekalaiset		423 522	Siirtomäärärahat	
Tulojäämät			Pääomamenojen määrä-	
Sekalaiset	10 172 521		rahat	47 907 321
Ennakkomenot			Talletetut vieraat varat	1 079 087
Varsinaisten menojen en-		37 742	Laskennalliset velat	
nakot			Kaupungin keskuskassa ..	39 719 176
Talletetut vieraat arvopape-		903 762		
rit				
Laskennalliset saatavat				
Nostamattomat määrära-				
rahat	47 907 321			
Rahoitusvajaus	35 272 292			
Yhteensä	94 825 177		Yhteensä	94 825 177

Kantaomaisuustase joulukuun 31 päivänä 1961

	1. 1. 1961 mk	31. 12. 1961 mk
<i>Vastaavaa:</i>		
Keskeneräiset työt ja hankinnat	—	7 431 438
Arvopaperit	1 235 000	1 235 000
Irtain omaisuus	591 505	394 337
Rakennukset ja kiinteät laitteet.....	955 019 654	924 293 549
Tonttialueet	331 010 000	209 805 370
	<u>1 287 856 159</u>	<u>1 143 159 694</u>
<i>Vastattavaa:</i>		
Pääomavelka kaupungille	<u>1 287 856 159</u>	<u>1 143 159 694</u>